

Asia

EU;Koulutus;E-kirjelmä: Neuvoston suositus pienistä osaamiskokonaisuuksista (micro-credentials)

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komission tiedonanto Euroopan osaamisohjelmasta kestävästä kilpailukykyyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi (COM(2020)274 final) julkaistiin heinäkuussa 2020. Yhtenä toimenpiteenä tiedonannossa oli aloite pienistä osaamiskokonaisuuksista. Tiedonannossa Eurooppalaisen koulutusalueen luomisesta vuoteen 2025 mennessä (COM(2020) 625 final), komissio ilmoitti ehdotuksesta neuvoston suositukseksi, jolla tuetaan luottamuksen rakentamista pieniin osaamiskokonaisuuksiin kaikkialla Euroopassa.

Keväällä 2021 komissio julkaisi myös tiedonannon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevasta toimintasuunnitelmasta (COM(2021) 102 final). Suunnitelmassa tavoitteena on, että vähintään 60 prosentin kaikista aikuisista olisi osallistuttava koulutukseen vuosittain.

Näiden pohjalta komissio julkaisi 10.12.2021 ehdotuksensa neuvoston suosituksiksi pienistä osaamiskokonaisuuksista (COM(2021) 770 final). Komissio antoi samassa yhteydessä aloitteen henkilökohtaisista oppimistileistä COM(2021) 773 final). Suomen kannat tähän aloitteeseen annetaan erikseen laaditussa e-kirjeessä.

Suomen kanta

Eurooppalaisten osaamistason vahvistaminen, koulutuksellisen tasa-arvon lisääminen ja jatkuvan oppimisen tukeminen on edellytys EU:n globaalille kilpailukyvyille, vihreälle ja digitaaliselle siirtymälle sekä yhteiskuntien resilienssin vahvistamiselle.

Komission tavoin Suomi näkee tärkeänä, että henkilöillä on mahdollisuus osaamisen joustavaan kehittämiseen ja päivittämiseen niin tutkintoa ennen, tutkinnon aikana kuin sen jälkeenkin. Tämä on välttämätöntä, jotta oppijat, työntekijät ja työnhakijat voivat vastata työelämän ja yhteiskunnan osaamistarpeisiin ja kehittää omaa osaamistaan. Suomi katsoo, että pienet osaamiskokonaisuudet eivät ole Suomessa täysin uusi ajatus vaan enemmän olemassa olevan monimuotoisen osaamisen kehittämistä tukevan tarjonnan uudelleenkonseptointia. Pienet osaamiskokonaisuudet nähdään Suomessa

yhtenä tärkeänä keinona osaamisen joustavassa kehittämisessä ja työelämän muuttuviin tarpeisiin vastaamisessa. Komission esittämä ajatus yhteisestä määritelmästä ja periaatteista onkin sinänsä kannatettava yhteisen ymmärryksen lisäämiseksi - myös rajat ylittävässä yhteistyössä. Esitetyn standardin ja periaatteiden kautta dokumentoinnista tulisi yhdenmukaisempaa, mikä auttaisi hankitun osaamisen hyödyntämistä eri tarkoituksiin. Suomen näkökulmasta keskeistä on osaamisen kehittämistä tukeva ketterämpi tarjonta, mutta myös jo olemassa olevan osaamisen todentaminen. Lisäksi tulee pyrkiä yhteentoimivien ratkaisujen luomiseen tiedonvaihtoon liittyen. Suomi korostaa, että pienistä osaamiskokonaisuuksista keskusteltaessa tulee välttää termiä ”tutkinto” epäselvyyksien välttämiseksi.

Ehdotettu standardi pienille oppimiskokonaisuuksille ei välttämättä ole kaikille tarkoituksenmukainen esitetyssä laajuudessaan. Yhteisen standardin määrittelyn yhteydessä onkin hyvä katsoa, ettei se kankeuta ketterää osaamisen kehittämistä. Suomessa on käynnissä jatkuvan oppimisen uudistus, johon kuuluu myös uusien digitaalisten palveluiden kehitys systeemisen muutoksen tukemiseksi. Suomi muistuttaakin, ettei keskustelua pienistä osaamiskokonaisuuksista tule käydä erillään muusta osaamisen kehittämistä tukevista järjestelmistä.

Suomi näkee tervetulleena sen, että aloite huomioi virallisen koulutuksen lisäksi myös epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen. Työ- ja elinkeinoministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö ovat asettaneet kestäväen kasvun ohjelman ja jatkuvan oppimisen uudistuksen toimeenpanoa varten työryhmän, jonka tehtävänä on edistää ja ohjata työpaikoilla ja muualla kuin viralliseen koulutusjärjestelmään kuuluvassa koulutuksessa hankitun osaamisen tunnistamisen työvälineiden ja menettelyjen luomista. Osana tätä työtä pohditaan myös pienten osaamiskokonaisuuksien hyödyntämistä osaamisen näkyväksi tekemisessä.

Esitys mahdollistaa myös virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolisten toimijoiden, kuten yritysten, kolmannen sektorin tai muiden yksityisten toimijoiden pienten osaamiskokonaisuuksien kehittämisen ja tarjoamisen. Esityksessä painotetaan muun muassa pienten osaamiskokonaisuuksien läpinäkyvyyttä, laatua ja siirrettävyyttä. Suomi haluaa korostaa, että pienten, räätälöityjen osaamiskokemusten laadunvarmistus saattaa muodostua haasteelliseksi erilaisten toimijoiden ja oppimisympäristöjen moninaisuudessa. Suomi haluaa myös kiinnittää huomiota siihen, että eri koulutuksen tarjoajien erot ja mahdollisuudet koulutussisältöjen tuottamisessa ja tarjoamisessa on tärkeää tuoda esiin selvästi ja läpinäkyvästi oppijoiden oikeuksien turvaamiseksi. Suomi katsoo, että kysymykset pienten osaamiskokonaisuuksien mahdollisesta sijoittumisesta kansallisiin viitekehyksiin tulee ratkaista EQF-suosituksen mukaisesti jäsenmaissa eurooppalainen yhteistyö huomioiden.

Esitys kannustaa laajentamaan pienten osaamiskokonaisuuksien kautta korkeakoulujen roolia elinikäisen oppimisen tarjoajana, myös Eurooppalaisten yliopistojen allianssien kautta. Suomi toteaa, että jäsenmaiden tulee itse voida päättää sopivasta tavasta tuoda tarjontaa esille.

Pääasiallinen sisältö

Komission esitys neuvoston suositukseksi pienistä osaamiskokonaisuuksista laajentaa oppimismahdollisuuksia kaikille, ja edistää joustavampia, läpi elämän ulottuvia oppimispolkuja. Ehdotuksen mukaan pienet osaamiskokonaisuudet ovat keino täydentää

ja kehittää koulutusta, elinikäistä oppimista ja työllistävyyttä tukien samalla myös sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa.

Komission ehdotuksella pyritään siihen, että pieniä osaamiskokonaisuuksia voitaisiin hyödyntää eri oppilaitoksissa, yrityksissä, eri sektoreilla ja yli valtioiden rajojen. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi sovittava

- yhteisestä määritelmästä,
- niiden kuvailemiseen käytettävistä vakioelementeistä (standardi)
- sekä niiden suunnittelua ja myöntämistä koskevista keskeisistä periaatteista.

Tätä varten suositellaan jäsenvaltioita

- ottamaan käyttöön yhteinen määritelmä, standardit ja keskeiset periaatteet pienten osaamiskokonaisuuksien suunnitteluun, käyttöönottoon ja siirrettävyyteen
- kehittämään pienten osaamiskokonaisuuksien ekosysteemi
- hyödyntää pienten osaamiskokonaisuuksien potentiaali elinikäisen osaamisen ja työllistämisen tukemisessa

Jäsenvaltioiden tulisi käyttää pieniä osaamiskokonaisuuksia työkaluna saavuttaakseen tavoitteen 60% aikuisen osallistumisesta koulutukseen vuosittain. Esityksen mukaan pienten osaamiskokonaisuuksien ei ole tarkoitus korvata perinteisiä tutkintoja.

Pienet osaamiskokonaisuudet

Pieni osaamiskokonaisuus (micro-credential) on (digitaalinen) todistus oppimistuloksista, jotka on saatu pienimuotoisesta oppimiskokemuksesta (esim. lyhyestä kurssista tai harjoittelusta). Niiden avulla jokainen voi joustavasti ja kohdenetusti kehittää henkilökohtaiseen ja ammatilliseen kehitykseensä tarvittavia tietoja, taitoja ja osaamista.

Tavoitteena on varmistaa, että pienet osaamiskokonaisuudet ovat korkealaatuisia ja että ne myönnetään avoimesti, jotta luottamus niissä vahvistettuun osaamiseen lisääntyy. Virallisen koulutuksen lisäksi aloite kattaa siis myös epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen. Tällä tavalla oppijat, työntekijät ja työnhakijat voivat saada pienistä osaamiskokonaisuuksista hyötyä ja heidän uskotaan käyttävän niitä enemmän. Ehdotuksessa esitetään myös suosituksia pienistä osaamiskokonaisuuksista koulutuksessa ja työmarkkinapolitiikassa. Ihmisille halutaan näin antaa mahdollisuus oppia uusia taitoja tai täydentää osaamistaan räätälöidysti ja kaikkien ulottuvilla olevalla tavalla. Pienet osaamiskokonaisuudet voivat olla osa yksilöllisiin oppimistileihin sisältyvää oppimistarjontaa. Pieniä osaamiskokonaisuuksia voi kehittää ja tarjota sekä virallisen koulutusjärjestelmän toimijat että sen ulkopuoliset toimijat, kuten yritykset, kolmannen sektorin toimijat tai muiden yksityisten toimijat.

EU standardi pienille osaamiskokonaisuuksille

Jäsenmaiden tulisi ottaa käyttöön seuraavat elementit pienten osaamiskokonaisuuksien standardin luomiseksi: oppijan tunnistaminen, pienen osaamiskokonaisuuden nimeke, todisteen myöntäjän maa/alue, todisteen antaja, todisteen päivämäärä, oppimistulos, opintomäärä (käyttäen ECTS-mitoitusta jos mahdollista), opintojen taso (käyttäen EQF-luokitusta, jos mahdollista), arviointitapa, osallistumistapa ja laadunvarmistuksen tapa.

Pienten osaamiskokonaisuuksien ekosysteemi

Jäsenmaiden tulisi hyödyntää pienten osaamiskokonaisuuksien kehittämistä virallisessa koulutuksessa laajentamalla elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia korkeakoulutuksessa sekä Eurooppalaisten yliopistojen allianssien kautta, aikuisten osaamisen kehittämisessä ja uudelleen kouluttautumisessa toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa ja mahdollistamalla valtion rahoituksen pienten osaamiskokonaisuuksien kehittämiseen. Jäsenmaiden tulisi tukea pienten osaamiskokonaisuuksien kehittämistä muiden toimijoiden kuin virallisen koulutusjärjestelmän osalta mahdollisesti myös julkisella rahoituksella ja kannustamalla kehittämistyöhön myös työmarkkinaosapuolia. Jäsenmaiden tulisi ottaa käyttöön aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosesseja työpaikoilla ja muualla kuin viralliseen koulutusjärjestelmään kuuluvassa koulutuksessa hankitun osaamisen hyödyntämiseksi pienissä osaamiskokonaisuuksissa. Jäsenmaita kannustetaan tukemaan pienten osaamiskokonaisuuksien läpinäkyvyyttä ja laatua kehittämällä ja ottamalla käyttöön laatumekanismeja eri tahojen tarjoamille pienille osaamiskokonaisuuksille, ennakoimalla työmarkkinoiden tarpeita ja väestönmuutosta pienten osaamiskokonaisuuksien kehittämisen pohjaksi, varmistamaan eri toimijoiden pienten osaamiskokonaisuuksien luettelot sekä tarvittaessa tiedon toisten tarjoajien sisältöjen hyväksilukemisesta ja ottamaan pienet osaamiskokonaisuudet kansalliseen tutkintojen viitekehykseen mikäli mahdollista.

Hyödyntäminen

Komission ehdotuksen mukaan pieniä osaamiskokonaisuuksia tulisi hyödyntää parantamaan heikommassa asemassa olevien henkilöiden koulutukseen osallistumista, toisen ja kolmannen asteen koulutuksen nivelvaiheissa, digitaalisten taitojen ja ympäristön kestävä kehityksen osaamisen lisäämiseksi sekä kaupunkien ja alueiden talouden kasvun tukena.

Jäsenmaiden tulisi kehittää opettajien ja tutkijoiden osaamista ja ymmärrystä pienistä osaamiskokonaisuuksista, vahvistaa koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyötä pienten osaamiskokonaisuuksien avulla ja hyödyntää niitä sukupuolten tasa-arvokoulutuksessa.

Jäsenmaiden tulisi huomioida pienet osaamiskokonaisuudet työllisyystoimissaan hyödyntämällä niitä kohtaanto-ongelmissa, lisä- ja uudelleenkoulutuksessa, lisäämällä pieniä osaamiskokonaisuuksia osaksi työvoimakoulutusta, pitkäaikaisiättömien ja heikosti palkattujen ja koulutettujen osaamisen kehittämisessä, Nuorisaloitteen mukaisen koulutustoiminnan tukemisessa, EASE-ohjelman toimissa sekä mahdollisesti erilaisten lisensoitujen koulutusten käyttämisessä (erilaiset passit yms.).

Jäsenvaltioiden tulisi rakentaa kansallisia järjestelyitä ja rahoituksellisia viitekehyksiä suositusten käyttöönottoa varten, mukaan lukien linkitykset yksilöllisiin osaamistileihin. Pienten osaamiskokonaisuuksien käyttöönotossa tulisi hyödyntää kattavasti eri EU-rahastoja.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 149, 292, 165 sekä 166

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Koulutusjaoston (EU30) 26.1.2022 kirjallinen menettely
Työllisyysjaoston (EU29) 26.1.2022 kirjallinen menettely

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Sitoutuminen neuvoston suositukseen ei sellaisenaan aiheuta muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön eikä vaikuta Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Ei suoria taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Bosquet Päivi, OKM; p 0295 330375, etunimi.sukunimi@gov.fi
Ulla-Jill Karlsson, OKM, p. 0295 330141, etunimi.sukunimi@gov.fi
Pauliina Porkka, TEM p. 0295 048 278 etunimi.sukunimi@gov.fi

EUTORI-tunnus**Liitteet****Viite**

Asiasanat Hoitaa	jaosto koulutus (EU 30), koulutus OKM
Tiedoksi	ALR, EUE, STM, TEM, TULLI, VM, VNK, VTV
